

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Borka Sándor (5600 Békéscsaba, Csaba köz 2/1.) ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Mónus László jogtanácsos által képviselt APEH Hatósági Főosztály Dél-alföldi Kihelyezett Hatósági Osztálya (6721 Szeged, Bocskai u. 14.) alperes ellen illetékügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Békés Megyei Bíróság 2009. április 22-én kelt 6.K.23.043/2009/3. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Békés Megyei Bíróság 6.K.23.043/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a 2008. március 17. napján kötött adásvételi csereszerződéssel 8,5 tonna morzsolts kukorica ellenében megszerezte a helyrajzi számú, 2. minőségi osztályba sorolt, szántó művelési ágú, 7152 m² területű, 31,04 AK értékű ingatlant. A felperes a szerződés 6. pontjában akként nyilatkozott, hogy a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által kiadott regisztrációs számmal rendelkezik, mezőgazdasági tevékenységet folytat és megfelel az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 26.§ (1) bekezdés p) pontjában foglaltaknak.

Az elsőfokú hatóság fizetési meghagyásával 682.900 forint forgalmi érték alapulvételével 68.290 forint illeték megfizetésére kötelezte a felperest, egyben a termőföld vásárlási kedvezmény

igénybevételére irányuló kérelmét elutasította azzal az indokkal, hogy a felperes az ingatlant csere és nem vétel útján szerezte meg, ezért az illetékmentesség nem illeti meg.

A fellebbezés folytán eljáró alperes 2008. december 19. napján hozott 4007390249. iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozata indokolásában hangsúlyozta, hogy az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontjának nyelvtani értelmezéséből is megállapítható, hogy az illetékkedvezmény csak a termőföld vásárlása esetén biztosított, az illetékmentesség csere esetén nem alkalmazható. A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 378.§-a a csere jogintézményét ugyan az adásvétel különös nemeként határozza meg, de az illeték kiszabása során elsősorban az illetéktörvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. általános rendelkezései csak akkor és annyiban alkalmazhatóak az illeték kiszabása során, amennyiben az Itv. másként nem rendelkezik.

Az alperes határozatát a felperes keresettel támadta, kérve annak - a fizetési meghagyásra is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint, az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontja nem említi az adásvétel kifejezést, így a jogalkalmazó adóhatóságnak nincs lehetősége, hogy akár tágabb, akár szűkebb jelentést tulajdonítson a törvényben megfogalmazottaknak. Hivatkozott továbbá a Ptk. 378.§-ára, amely csere esetében az adásvétel szabályait rendeli alkalmazni.

A megyei bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte. Ítélete indokolásában kifejtette, az adóhatóságnak tartalma szerint kellett volna értelmeznie a szerződést, valamint a felek szándékát. Ebből következően arra az álláspontra kellett volna helyezkednie, hogy az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontjában foglalt feltételek a felperes esetében teljes körűen adóttak. Az illetéktörvényben biztosított illetékmentesség nem csupán adásvételi szerződés, hanem csereszerződés esetén is alkalmazható. A Ptk. 378.§-a a csereszerződést az adásvétel különös nemének tekinti. Nem helytálló az alperes azon érvelése, miszerint vásárlásnak csupán az ingatlan pénz ellenében történő megszerzése minősül, hiszen jelen esetben is megvalósult a vásárlás, csupán a fizetőeszköz volt pénz helyett termény. Az új eljárásra előírta a hatóság számára, hogy az illetékmentesség megadásával kell határoznia, mivel annak feltételei fennállnak.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását. A felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint, a jogerős ítélet sérti az Itv. 26.§ (1)

bekezdés p) pontját és a 19.§ (1) bekezdésében foglaltakat. Az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontjának nyelvtani értelmezése során megállapítható, hogy a jogalkotó csupán a termőföld tulajdonjogának vásárlás, azaz adásvétel útján történő megszerzése esetére kívánta biztosítani az illetékmentességet. A törvényi rendelkezés alkalmazása során nincs lehetőség a „termőföldvásárlás” fogalmának olyan kiterjesztő értelmezésére, amely szerint az alatt a termőföldnek csere jogcímén történő megszerzése is értendő. Állította, hogy a felperes az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontjának további konjunktív feltételeit sem teljesítette, figyelemmel a kölcsönszerződés 6. pontjában foglaltakra, mert azt csupán a mentességre irányuló kérelemnek kell tekinteni és nem minősül a mentesség feltétele vállalásáról szóló nyilatkozatnak.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását és tartalma szerint a jogerős ítélet hatályában tartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróságnak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes csereszerződés útján történt termőföld szerzése mentes-e az illetékfizetési kötelezettség alól.

Az Itv. 26.§ (1) bekezdés p) pontja kimondja, mentes a visszterhes vagyónátruházási illeték alól a külön jogszabály alapján a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által kiadott regisztrációs igazolással rendelkező, mezőgazdasági tevékenységet végző magánszemély termőföldvásárlása, feltéve, ha az így vásárolt termőföldet a vásárlástól számítva legalább 5 évig nem idegeníti el, azon vagyoni értékű jogot nem alapít, és egyéni vállalkozóként vagy mezőgazdasági őstermelőként a termőföldet mezőgazdasági célra hasznosítja.

Helytállóan jutott arra a következtetésre a megyei bíróság, hogy az illetékmentesség a termőföld tulajdonjogának csere útján történő megszerzése esetén is alkalmazható, ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében is kimondta (Kfv.I.35.303/2008/9.; Kfv.VI.35.206/2009/6.).

A felperes a csereszerződéssel birtokba vehető dolog, termény tulajdonjogát szerezte meg. A Ptk. 378.§-ából következően, ha a felek dolog tulajdonjogának kölcsönös átruházására vállalnak kötelezettséget, az adásvétel szabályait kell megfelelően alkalmazni. Ebben az esetben mindegyik fél eladó a saját szolgáltatása, és vevő a másik fél szolgáltatása tekintetében. A

csereszerződés egy speciális adásvételi szerződés. A perben nem volt vitás, hogy a felperes termőföld ingatlant szerzett meg, ingónak minősülő dolog ellenében. Az Itv. „értelmező rendelkezések” címszó alatt, a 102.§ (1) bekezdés c) pontjában ingóként nevesíti - többek között - az ingatlannak nem minősülő dolog mellett a fizetőeszközt is. Az ingatlannak ingóra (fizetőeszközzre vagy terményre) történő cseréje esetén, az Itv. eltérő rendelkezése hiányában nincs akadálya az illetékmentesség alkalmazásának, ha az egyéb törvényi feltételek fennállnak.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a szerződés 6. pontjával kapcsolatos hivatkozásait nem vizsgálhatta figyelemmel arra, hogy a perben felmerülő jogkérdés kizárólag a csereszerződés illetékjogi szempontból való minősítése volt, azonban az adóhatóság nincs elzárva attól, hogy az új eljárásban vizsgálja az illetékmentesség egyéb feltételeinek fennálltát.

Mindezek alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§ (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése alapulvételével kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a pervesztes alperest felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. április 19.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Sperka Kálmán sk. előadó bíró, Dr. Márton Gizella sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági írnok